

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B. ÖRÖKÖSEI.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Szózat a gazdákhöz.

Magyar Gazdák!

Fegyverben az egész nemzet! Megszólaltak a trombiták, ezer év összes dicsősége, összes alkotása veszélyben van s a király hívó szavára magatok és fiaitok nemcsak egy elvetemült gyilkos gaztettét megbosszulni, de hazátokat, életet adó földjeiteket, apáitok sírját, gyermekeitek szülőföldjét védeni szallatok táborba. Ez a harc a lét, vagy nemlét kérdése! Ha győzünk: még unokáink is áldani fogják azoknak az emléket, akik számukra a békés fejlődés biztos feltételét megteremtették; ha fegyvereink porba hullának: földönfutókká lennétek, magyar gazdák, hiszen első sorban rólatok írta a költő, hogy „a nagyvilágon e kívül nincsen számodra hely”.

De ennek megtörténni nem szabad. Hiszen igaz ügyért, hazánk szabadságáért, nemzeti létünkért harcolunk. Velünk a magyarok Istene, velünk honalapító nagy királyaink, hadverő hőseink dicsősége, velünk apáink, nagyapáink vitéz tetteinek emlékezete, velünk a magyar nép félelmetes ereje, ez acélozza meg karjainkat, ez emeli fel szíveinket s jaj annak, aki a mi békés barázdáinkat ellenséges lábbal tiporni akarja!

Nincs ma különbség e nemzet fiai között, sem vallás, sem nyelv, sem párt, sem foglalkozás nem választ el bennünket, egyek vagyunk hazánk földjének, szabadságának védelmében. Különösen ti, gazdák, akik béke idején eköztekkel csináljátok ezer év történetét s akiket ezerszer több szál köt a hazai rögöz, mint bárki mást, mutassátok meg, hogy mit tud a magyar földműves, nemcsak verejtékkel, de vérrrel áldozni az anyaföldért. Legyetek első a harc mezején, védjétek apostoli királyunkat és édes hazánkat úgy, mint őseink tették, s minden csepp vér, melyet a hazáért ontotok, aranykalászt terem fiaitok és unokáitok számára. Az itthonmaradottak imája és áldó szava kísér benneteket. Csak egy szót ismerjétek: Előre!

Ti pedig aggok, ifjak és nők, kik a harctéren nem küzdhettek, itthon tegyetek meg mindent, hogy méltók legyetek azokhoz a hőskökhöz, akik értetek a csatákban véreznek. A ti kötelességetek nem kevésbé fontos, nem kevésbé mozditja elő fegyvereink győzelmét, mint azoké, akik határainkon harcolnak. A hadseregnek harci készsége első sorban ellátásától, él-

mezésétől függ. Nektek kell megragadnotok az elárvult kaszanyelet, az eke-szarvát s gondoskodnotok kell arról, hogy az Isten áldása veszendőbe ne menjen, hanem harcoló fiainknak és hátramaradt családjaiknak élelmezésére felhasználható legyen. Félretéve most minden surlódást, minden egyéni haszonlesést, igyekezzetek azon, hogy a gazda, az iparos, kereskedő és szellemi foglalkozásból élők osztálya mindenben támogassa egymást. Itt az idő tettekkel is beigazolni, hogy a földműves munkája gondoskodik minden más foglalkozás ellátásáról is. De ezzei még nem ért véget hazafias kötelezettségeitek sorozata. Az átvonuló katonaságnak jó szívvel adjatok szállást és élelmet, hiszen nem tudhatjátok, hogy azoknak a hozzátartozói, kiket segítetek, a ti szeretettjeiteknek már a legközelebbi napokban is nem adják-e vissza százszorosán azt, amit ti jó szívvel cselekedtetek.

Ha a harctérről sebesülteket hoznak, nyíssátok meg előttük hazátokat, segedkeztek ápolásuk körül, s azok a szövetségeseitek, gazdakörök, amelyek nagyobb helyiséggel rendelkeznek, előre is készüljenek a sebesültek befogadására és elszállásolására.

Ha volna a községben olyan harcos, aki anyátlan kis gyermeket hagyott otthon, vegyétek gondozásba addig, míg atyjuk visszatér a csatából. A harcosok otthonmaradt családtagjainak, amennyiben szükségét szenvednének, adjatok munkát és kenyert. Ezekben a nehéz időkben minden falusi embernek éreznie kell, hogy testvére minden falujabeli s jó szívvel segítsen rajta. Ha valami gyanus ember izgatna a haza és akirály ellen, vagy a falvak megfélemlítése céljából rémhíreket terjesztene, hozzátok ezt tudomására a hatóságnak, amely érdeme szerint fog az illetővel elbánni. A hatóság értesíteni fog benneteket a hadiszerezése forgásáról, tehát senki másnak a szavára ne halgassatok.

Félelemre pedig nincs okotok, magyar gazdák! Felséges királyunk, derék hadvezéreink és több milliós hadseregünk vaspáncélnál erősebben véd benneteket s a magyarok Istene, aki ezer éven keresztül védő kezét terjesztette reánk, nem engedí, hogy egy műveletlen és embertelen ellenség a magyar nemzetet legázolja. Éljen a király! Éljen a haza!

Darányi Ignác

a Magyar Gazdaszövetség
elnöke.

Bernát István

a Magyar Gazdaszövetség
igazgatója.

Áruk szállítása és átvétele s a háboru.

Írta: Dr. Halasi Béla, az O. M. K. E. titkára.

Az áruszállításra vonatkozó szerződések tárgyában a különféle érdekeltségek sürgették a miniszteriumtól különrendelet kibocsátását. Különféle irányokban; az eladók olyan rendeletet kívántak, hogy amonatorium kezdete előtt megrendelt árut csupán készpénzfizetés ellenében legyenek kötelesek a vevőnek átadni, míg a vevők csoportja részéről egy radikális megoldás terve is felmerült, hogy nevezetesen a szerződéseket a felek bármelyike jogosítva legyen egyszerűen megszüntetnek nyilvánítani. Mi úgy tudjuk, hogy a kormány nem akarja ezeket a kérdéseket megbolygatni, hanem az általános magánjog jelenleg is érvényben álló szabályait tekinti a jogviszonyok jövő elbirálása szempontjából is irányadónak. Ennek alapján óhajtuk az itt felmerülő kérdések egy részét röviden megvilágítani.

Először is a vis major kérdése. A legfőbb általános tétel, hogy a háboru önmagában véve vis majort nem jelent s legfeljebb a háboru folytán állhatnak és kétségkívül igen gyakran elő is állanak egyes körülmények, amelyek felsőbb hatalmat (vis majort) reprezentálnak. De ezt minden egyes esetben bizonyítani kell. Jogszabály hiányában a bíróság fogja tudni mérlegelni, hogy hol és mikor forognak fenn az adós hatalmán kívül eső és általa rendes vagy fokozott gondossággal el nem háriható körülmények, amelyek vis majornak minősíthetők. Pld. ha az eladó a nyers anyagot nem tudta az áru előállításához beszerezni, mert azt ellenséges államokból kellett volna behoznia, ez kétségkívül vis major; ugyancsak ha a rendelkezésre álló nyersanyagot vagy árut a katonaság lefoglalta és nincs módjában ezt az árut a vevő részére máshonnan beszerezni. Nem egyedi, hanem helyettesíthető áruk eladásánál (pl. gabona, vászon stb.) ugyanis az eladó erre véleményünk szerint kötelezve van s az a körülmény, hogy az új beszerzés csak nagyobb költséggel történhetik, sőt esetleg drágábban, mint amennyiért az árut a vevőnek lekötötte, nem menti fel őt, nem jelent részére vis majort. Kétségtelen, hogy kérdésünk szempontjából vis major rendszerint csak az eladónál fordulhat elő. A vevő kötelessége ugyanis kettős: az árut átvenni és a vételárat megfizetni. Az előbbi pontnál vis major esete csak a legrendkívülibb körülmények között merülhet fel, így például, ha háboruba

vonult s nincs senki, aki az árut helyette átvehetné (bár a jelenlegi jog szempontjából ez is vitatható). Ennek, a kereskedőink által sok helyütt követett gyakorlatnak, hogy az áru átvételét egyoldalúan megtagadják, jogi alapja nincs s mint fentebb jeleztük, ilyen irányu rendelet kibocsátása nem is várható. A vételár megfizetésének kötelezettségét illetőleg pedig jelenlegi joggyakorlatunk szerint vis major esete egyáltalában nem foroghat fenn, mint-hogy az adós bármilyen véletlenül előálló fizetéseképtelensége vis majornak nem tekintetik.

A kereskedők, akik a vevőket reprezentálják, attól is tartanak, hogy a megrendelt árukat esetleg csak olyan időben fogják megkapni, amidőn már az illető arucikk szezonja elmúlt s így többé megfelelően nem értékesíthető. Amennyiben a késedelem a szállítási akadályokkal függ össze, ez a veszély kevésbé fenyeget, minthogy ezen akadályok hovatovább megszűnnek vagy legalább is csökkennek. Némelyik eladó olyan eljárást követett, hogy az árut átadta a szállítványozónak, illetőleg fuvarozónak, hogy ezzel a küldésnek veszélyét és a késedelem következményeit is a vevőre hárítsa. Helykülönbség melletti vételnél, amidőn nevezetesen a teljesítési hely a vevő lakhelyétől különbözik (s az adás-vételi ügyletek rendszerint ilyenek), a fuvarozónak való átadással a veszély tényleg átmegy a vevőre. Ez azonban véleményünk szerint csak arra vonatkozik, ha a szállítás a rendesnél hosszabb ideig tart. De amidőn az illető közlekedési berendezések szállítást egyáltalában nem eszközölnek, pl. a közönséges áruforgalmat egészen szüneteltetik, az eladó nem mentesülhet egyszerűen azért, hogy az árut a fuvarozóhoz elviszi és nála hagyja, amint ezt igen sok esetben megtette. A kereskedelmi törvény értelmében az eladó ugyanis az elküldésnél a rendes kereskedő gondosságával tartozik eljárni s az árunak a fuvarozónál való ilyen céltalan elhelyezése szerintünk nem felel meg azon rendes kereskedelmi gondosságnak, amely szükséges, hogy a veszély a vevőre háríttassék.

Ha az áru idejekorán való szállítása vis major folytán nem történhetik meg, pl. az eladó azért szállította az árut késedelmesen, mivel a nyersanyagot beszereznie, szakmunkásokat üzembe állítani a háborus bonyadalmak folytán lehetetlen volt, köteles-e a vevő az ilyen árut utóbb átvenni? A megoldás attól függ, hogy a vétel zárós határidőre köttetett-e vagyis olyan volt-e, amelynél a szállítási határidő a felek szándéka szerint az ügylet lényeges feltételét képezte? A szorosan vett szezoncikknek ilyen értelemben véve zárós határidőre szóló ügyletek. Ezeknek természete, hogy a határidő eltelte után a vevő nem köteles az árut átvenni, tekintet nélkül az eladó vétkeiségre, vagy a vis majorra. Így rendelkezik polgári törvénykönyvünk tervezete is. Az eladó véltensége, vagy a részéről fenforgott vis major csupán a késedelem egyéb következményeire, mint különösen a kártérítésre bir be-

folyással. Tervezetünk szerint e mellett a vevő a késedelmesen küldött árut az adós vétkeiségre való tekintet nélkül visszautasíthatja akkor is, ha az átvétel ránézve érdekét veszítette, ezt a tételt joggyakorlatunk alkalmasint nem fogja tágan értelmezni.

Sokat vitatott kérdés, hogy köteles-e az eladó moratorium elrendelése előtt vállalt szállítási kötelezettségének a moratorium ideje alatt eleget tenni anélkül, hogy a vevőtől készpénzfizetést követelne. Véleményünk szerint a fennálló jog értelmében az eladó csakis abban az esetben tagadhatja meg a hitelbe való szállítást, ha a vevő hitelképessége időközben annyira megromlott, hogy neki többé áru nem szállítható a megnyugvás legkisebb mértékével sem. A háboru folytán beállott általános vagyonsökkenés azonban erre a feltevésre egymagában kellő alapot nem nyújt, az eladó minden egyes esetben konkludens tényekkel tartozik bizonyítani a vevő helyzetének leromlását, sőt successzív szállításoknál, amelyeknél a vevő minden egyes részletszállítás után fizetett, szintén köteles a moratorium alatt szállítani. Igaz, hogy így az előirányoztnál jóval nagyobb hitelt kénytelen nyújtani, ebben az esetben tehát ő kénytelen a kockázatot viselni.

Ha a vevő igénybeveszi a moratorium által adott halasztást s ennek keretein belül a kötés értelmében fizet, joga van-e a pénztári engedményt (skonto) levonni? A kötés például így hangzik: „30 nap és 5% skonto“ a vevő pedig igénybe veszi a moratoriumot és a 30 napot ennek feloldásától számítja. A kérdés egységesen nem oldható meg, mindig az egyes esetet kell megvizsgálni. A legtöbb esetben azonban véleményünk szerint a vevő jogosítva lesz az engedményt levonni, minthogy ő a fenti példa esetén korábban fizet, mintha engedmény nélkül pl. 3 vagy 6 hónapi fizetésre szerződött volna és a moratorium, illetőleg az ezt feloldó rendelet keretein belül a megfelelő esedékesség időpontjában fizetne. Az eladónak ezzel szemben joga van a 30 nap eltelte után a moratorium időtartamára az engedményből a törvényes kamatot levonásba hozni. A kérdés megoldásához mindenesetre szükséges volna a moratorium feloldására vonatkozó rendeletet elismerni.

A áruk szállításának és átvételének kérdése ezeken felül még számtalan jogvitának alapját fogja képezni. Hozzátehetjük, hogy az erre vonatkozó joganyag meglehetősen bizonytalan s hogy ezen kérdésekben a bíróságok aligha fognak egyöntetűen eljárni. A megoldásnak legbiztosabb módja, ha az eladó és vevő igyekeznek a közöttük függőben lévő kérdéseket barátságos uton, egyezséggel megoldani. Fel kell tételoznünk, hogy az eladók végső soron nem fognak merev álláspontra helyezkedni, hiszen amellet hogy a kérdések megoldása sok esetben bizonytalan, az sem áll érdekükben, hogy vevőik anyagi romlását idézzék fel. A háboru folytán elkerülhetetlenül előidézett károkat lehetőleg arányosan kell elosztani, s ha a

kereskedőtársadalom úgy az eladók, mint a vevők részéről a helyzet magaslatára tud emelkedni, akkor sikerülni fog a legtöbb vitás kérdést békés uton elintézni.

Bort a harcoló katonáknak!

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete sürgős felterjesztést intézett a földmivélsügyi miniszterhez, hogy a katonaságnak borral való ellátása az egész hadseregnél akadálytalanul történhessék, másrészt legyen gondja rá, hogy ez a bor a törvény követelményének megfelelően, vagyis, hogy a helyzetet lelkiismeretlen üzerek katonáink egészségének rovására ki ne használják.

Hinnünk kell, hogy foganatja lesz ennek a felterjesztésnek, a mi igen jelentékeny hadászati, egészségügyi és közgazdasági kérdéseket érint nagyon közelről.

A harcoló katonának ugyanis nemcsak a fegyver az ártó ellensége. A hiányos ételmezés, a sok gyümölcs, az egészségtelen víz, a megfertőzött levegő következtében sok minden járvány alakjában kísérik a hadsereget és ezek még több áldozatot követelnek, mint a shrapnelek és a gépfegyverek.

Ennek a sokoldalú veszedelemnek pedig egyik leghathatósabb ellenszere az, ha a mindig megbizhatatlan falusi víz helyett más egészségesebb italt nyújthatunk a harciaknak, a mely előli a bacilusokat, előmozdítja az emésztést és fokozza a teher és fáradságviselési képességet. Azok az eszközök, a melyekkel sikeresen lehet védekezni a járványok, a fertőzések ellen, a harc-tereken nem igen szerezhetők meg. Éppen azért kell fokozott figyelmet fordítani arra, hogy megbizható, e mellett kedvverítő italt és pedig csakis bort kapjanak a vitéz harcosok. Ne feledjük el, hogy harcosaink fele, de még talán több is bortermelő vidékről indult a harcba, tehát olyan férfiak, a kik a bort megszokták és megkívánják. Hisz köztudomásu, hogy bortermelő közönségeink adják a legtöbb és legéletrevalóbb utoncot. Ezeket épen életük legnehezebb napjaikban megfosztani nemzeti italuktól, nemcsak stratégiai szempontból volna esztelenség, de egyébként is kegyetlenség volna.

Mindezekhez járúinak a közgazdasági szempontok is, a melyek az országot igen közelről érintik. A mezőgazdaság az egyetlen záloga lesz annak, hogy az állam a milliárdokra rugó terheket elviselhesse. A bor és szőlősgazdaság az utolsó években sokat szenvedett. De vannak borkészleteink és néhány hét mulva megindul a szüret, mely mennyiségre türethetőnek, minőségre jónak ígérkezik. Félmillió család boldogulása függ attól, hogy a készletek és a termés értékesíthető legyen, a miben joggal kell számítani a katonaságra.

Felkéri az egyesület a minisztert arra is, hogy a katonai borszállítványok fokozott ellenőrzéséről gondos-

kodjék és erre az osztrák hatóságok figyelme felhívassék. A mire épen nagy szükség van. Hiszen csak a napokban leplezték le egy ilyen hiénát Szabadkán, a ki az ő tág lelkiismeretével hamisított bort szállított a katonaságnak.

Ezek a felterjesztések a főbb mozzanatait, a melyek bizonyára figyelembe is fognak részesülni. Sokkal többet mond ez a felterjesztés, mint az antialkoholikus szervezetek minden predikációja, a melyeknek nagy a hangja, de kevés a magva. A kékszállagosak terjesszék itthon az ő elveiket, hassanak oda, hogy a nyomor, a szenvedés, a halottak utáni bánat ne kergesse a szegény népet, nehogy még szegényebbé válhék anyagilag és szellemileg. De a katonáknak hagyjanak békét!

Krónika a háborúról.

„A harc tovább folyik“ — ennyit s nem többet jelentenek a galicziai harcokról. Mi pedig lélegzetvisszafojtva, de bizva és remélve követjük az újabb nagy csatát, melyben csapatainké volt az offenzíva. A harc dúl az egész vonalon, Ravaruskától a Dnyeszterig. Az offenzíva ténye világosan arra vall, hogy egyrészt Lemberg alatt lévő csapataink támadó ereje és harci kedve esorbitatlan, másrészt Lemberg mögötti pozícióink oly előnyös, hogy arra támaszkodva megkezdhető volt az akció, mely a múlt héten centrumunk visszavételét tette szükségessé. Hadvezetőségünk nyilván tisztában van már az ellenséges erőcsoportokkal és elérkezettnek látja a helyzetet a tervbe vett s alkalmasint döntő jelentőségű akcióra.

Hogy ez a csata meddig tarthat, arról semmi tájékozódásunk nincs és nem is lehet. S ha a most folyó harcokról ritkábban és csak szüksézaú hírek érkeznek, vártezzük magunkat türelemmel, mert most a katonai szempotok állanak első helyen és időelőtti híreszteléseknek, vagy mindenféle időelőtti stratégiai és hadművelési kombinációknak sem értelme, sem célja nincs.

A déli harctéren mitroviczai győzelmünk, illetve a Timok-hadosztály nagy veresége után ismét elcsendesült minden. Hogy mily jelentős volt ez a győzelem, ezt nemcsak nálunk, de Bulgáriában is konstatálják.

Párisól keletre kétszázötven kilométeres fronton folyik a harc, amelyben French kombinált angol-francia hadserege megkísérelti utját állani Kluck és Bülow északról behatolt seregének. Mig Kluck és Bülow seregeit nyugat felé kanyarodtak, addig a württembergi herceg és Hausen tábornok seregei Troyes főiránnyal készülnek koncentrikus támadásra.

A német nagyvezérkarnak jelentéséből látjuk, hogy a németek a Marne mellett s Marne-on túl üldözik az ellenséget. Az üldöző csapatok e közben túl messze hatoltak s Meaux és Montmirail közt tulerős ellenségre bukkantak. Két napig, heves füzdelem közt feltartóztatták őket, de újabb francia erősítés közeledtére visszavonták seregük jobbszárnyát. Hogy ez teljes rendben is mehetett végbé, azt bizonyítja az a tény, hogy az ellenség nem is követte a visszavonuló csapatokat. Ellenben e kétnapos harcban a németeknek a tulerővel szemben is sikereik voltak, sőt ötven ágyut zsákmányoltak és több ezer foglyot ejtettek.

Mig Páris előtt és Páris körül váltakozó szerencsével folyik a csata, a belga harctéren sem pihennek a német fegyverek. A németek mindent elkövetnek, hogy az Antwerpenben körülzárt belga hadsereget tehetetlenné tegyék, így biztosítván a német haderők hátát; másrészt rohamosan nyomulnak a calaisi csatorna felé, felderítő csapataik Brügge közelébe értek, mely 22 kilométerre esik Ostendétől.

HIREK.

Csatadal.

Éjszaka jött a rendelet,
Volt faluhosszat döbbenet:
El kell menni a világba,
Háborut viselni idegen országba.

Tudjátok meg hű magyarok,
Ránk lestek orvul gyilkosok;
Megtorolni a gaz tettet,
Ezért hivlak benneteket.

A magyarok énekszóval
Készek küzdeni poklokkal;
Testükön feszül a munda,
Felejtenek mindent a hazáért.

A dicsőség szent mámore
Ringatta őket álomra.
S láttak csodálatos álmot,
Ujhodni glóriás világot.

Fényesség támadt az égen,
Tündöklött a tejútvegen
Csaba királyfi hun hada,
Szinte hallott harci szava.

Magyarok! Méltó utódim
Én és hűséges vitézim,
Győzelemre visszük zászlótok,
Legyen egész világ hódolótok.

Elhangzott az aetheri szó,
Hirtelen szól harci riadó:
Vége az álomnak, jön a valóság,
Előre, előre, győzzön az igazság!

Sándorfi Anna.

Forgalomba helyezett vonatok. A máv. zágrábi üzletvezetőségétől vett értesítés szerint holnapután, f. hó 14-én, a Tapolczáról Budapestre hajnali 3 óra 46 perckor induló, továbbá a Budapestről 2 óra 55 perckor induló és Tapolczára este 8 óra 46 perckor érkező vonatokat forgalomba helyezik.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 8-án tartott gyűlésén, Horváth Jenő főjegyző indítványára elhatározza, hogy a vármegyei tisztviselői díjazására fizetendő 20%-ot az 1914. évi 4000 korona többletpótlékból fedezi, pótköltségvetés nélkül; kifizetésre előjáróságot felhatalmazza. A vármegyei alispánjánál kérelmezi és e célra felkéri még Glazer Sándor, Ley József, Marton Gyula, Takács Jenő községi képviselőket úgyis mint a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a vármegyei közgyűlés napján a község ez ügybeni kérelmét küldöttségileg is tolmácsolják alispánjánál. A Ganz Rt. megkeresésére hozzájárul a képviselőtestület, hogy újabb és nagyobb ürtartalmú vízűtőszivattyú szerelvények be a villamosműhöz.

A beírás eredménye a polgári fiúiskolában. Amíg az országban a középfokú iskolák tanulójának száma az eddigi beírások tanúsága szerint általában csökkent, addig a helybeli polgári fiúiskolában öt tanulóval több jelentkezett felvételre, mint a múlt évben. Ennek oka valószínű abban keresendő, hogy a II. osztály elvégzése után rendszeren több tanuló megy inasnak, az idén azonban nincs szükség inasokra, így ezek a fiúk is tovább járnak iskolába. Ezt a feltevést igazolja az a körülmény is, hogy az idén a III. osztályba aránylag sok tanuló iratkozott be. Az eddig beírt tanulók száma 134, amely osztályonként a következőképpen oszlik meg: I. osztályban 38 (tavaly 41), II. osztályban 33 (32), III. osztályban 35 (30), IV. osztályban 28 (26). Az előadások 7-én már megkezdődtek, de az igazgatóság még utólagosan felveszi azokat a tanulókat, akik indokolni tudják, hogy a rendes be-

írások alkalmával miért nem jelenhettek meg.

Adomány. A Vöröskereszt-egyesület tapolczai fiókja részére leszenzetomaji Viriusz Vince balatonszepezdi földbirtokos 200 koronát adományozott. A nemes célra juttatott szép adomány, amelyért az egyesület elnöksége ez uton is hálás köszönetét fejezi ki, dicséri adományozó emberbaráti érzelmét.

A tapolczai kórház kápolnája javára újabban Gaál Ödönné 50, Kéry Elek (Atalla) 10 és Szalay Bálintné 10 koronát adományoztak, mely kegyes adományokért ez uton is köszönetét fejezi ki a kórházegyesület elnöksége.

A gazdaközönséghez. A tapolczavidéki Gazdakör kérelmére a földművelésügyi miniszter a tapolczai m. kir. kertészeti telep vezetőségének egy darab vízfürdős hűtőkészülékkel ellátott szeszűző gépet küldött a gazdaközönség közös használatára, hogy veszendőbe ne menjen a vidékünkön termelt sok szilva. A gép a kertészeti telepen lesz felállítva, akik azt igénybe venni óhajtják, az egyes személyekre eső csekély szállítási költséget és szesztermelési adót tartoznak fizetni. Jelentkezni folyó hó 25-ig lehet az állami kertészeti telep vezetőségénél (Birkás Gáspár állami telepvezetőnél).

„Aranyat vasért.“ Ő Fensége Augustza főhercegasszony által a bevonultak családtagjainak felsegélyezésére fenti jelszó alatt megindított gyűjtéshez legutóbb a következő jószívi adakozók voltak szivesek hozzájárulni: Horváth Jenőné, Horváth Manyika, özv. Vajda Lajosné, Baka Erzsébet Tapolcza, Rechnitzer Bözsike, Antal Gizuska, Smidt Ferencné Nemesiördemicz. Mindezeket az adományokat az „Augustza Alap Gyorssegély“ központi bizottságához küldöttük be. A gyűjtéseredmény Tapolcza és vidéke közönsége részéről suly szerint 450—500 kor. értékű arany és ezüst, amely szép eredményért a nemes szívű adakozóknak ezuton mond hazafias köszönetet a gyűjtő. Ennél a köszönetnél azonban sokkal szebben fogja hirdetni évtizedeken át a „pro patria 1914.“ jelzésű emlékgyűrű korunk közönségének rendkívüli áldozatkészségét, mely gyűrűknek megérkezését lapunkban azonnal közzé fogjuk tenni.

Fehérnemű adományok a tapolczai kórház részére a sebesült katonák javára. A hazafias érzelmektől áthatott társadalmunk gyűjtése, sebesült honfitársaink részére, állandó tevékenységben tartja közönségünket. E nemes munkában is előljár kerületünk országgyűlési képviselője dr. Darányi Ignác önmagyméltósága, ki egy nagy csomag fehérneműt küldött a kórház javára, ezenkívül Keller Lőrincné diszeli lakós gyűjtése 18 darab vánkost, 6 zsebkeendő és egy lepedő, ehhez adományoztak Dabosi Józsefné, Dabosi Károlyné, Albrecht Jánosné, Tráplí Gézáné, Horváth Lajosné, Szarka Jánosné, Kiss Gyula, Dobosi Lajosné, Tringer Józsefné, Dabosi Imréné egy-egy, Holczer Józsefné, Balásy Mariska, Benedek Ilona és Illés Józsefné két-két vánkost, utóbbi még 6 darab zsebkeendőt, Keller Lőrincné egy vánkost és egy lepedőt. Tapolczáról Csörnyei Józsefné, Bakos Józsefné, Speer Henrikné, Székely Ferencné fehérneműt, Flieg Józsefné egy párnát, Pruska Ferenc 25 kg. lisztet, Zsuhárné lisztet és tojást. Nemesgulácsról fehérneműt küldtek Eöry Miklós, Weltner Adolfné, Kodolányi János, Horváthné, Tálosné, Pappné, Tóth Máténé, Martonné, Kiss Péterné, Kenyeriné, Böczéné és Bekéné, Csigó Ferenc, N. N., Monkár Róza és Teréz, N. N., Eöry Dénesné, Török Imréné, Szalay Imréné összesen 127 drbot. Fogadják a kegyes szívű adakozók ez uton is a kórházegyesület elnökségének köszönetét.

A sebesült katonákért. Köveskál község lelkes honleányai fáradhatatlan buzgalommal tevékenykednek. Újabban a sebesült katonák részére Vajda Vendelné, Csönyei Zsófi és Bercsik Mária köveskáli honleányok a körjegyzőség községeiben házról-házra járva fehérneműt gyűjtöttek a sebesült katonák részére a legszebb eredményvel. A gyűjtött fehérneműt Kövesdy Károlyné, Rad-

ványi Istvánné, Kenessey Karolin, Csöneyi Klára és Sándor Teréz urhölgyek kijavították, átalakították és négy nagy ládába csomagolva elküldték a Vöröskereszt-egyesületnek Budapestre. A gyűjtés eredménye: 269 fejevő 538 áthuzattal, 1 nagy dunyha 2 áthuzattal, 2 paplan, 67 lepedő, 194 törülköző, 161 férfi ing, 89 alsónadrág, 124 zsebkendő, 1 férfi meleg alsó ing, 2 meleg alsónadrág, 4 pár meleg harisnya és 20 pár kapcaruha. Valóban a legszebb elismerés illeti gyűjtőket úgy mint az adakozókat és közreműködőket, hogy ily kiváló eredménnyel szorgoskodtak sebesült honfiaink érdekében. A derék honleányok így munkálkodnak közre a hazafias érzelmektől áthatva azon nemes célért, amely a jelen körülmények között a legnemesebb cselekedet.

A magyar nőkhöz! Mióta a hadsegélyző-hivatal fölhevása megjelent, sok ezer női kéz fáradzik az országban azoknak a ruhaneműeknek az elkészítésén, amelyekre szükségük van a hadbavonult katonáknak. Most már nagyon is elkelnek ezek a holmik és ezért elérkezett az ideje az összegyűjtésüknek. Azok, akik ily cikkeket előállításával foglalkoztak, küldjék be haladéktalanul a már kész dolgokat, hősipkákat, hasmelegítőket, térd- és lábszárvédőket, flanelleket a hadsegélyző-hivatalhoz. (Budapest, IV., Váci-utca 38.) A csomagokat teljesen díjtanul szállítja a posta. — Miután megállapították, hogy hősipka, érmelegítő és térdvédő még körülbelül hatszázezer darab szükséges, fölkerik a magyar nőket, jelentsék be sürgősen a főispánnál, hogy milyen mennyiségű pamutot kívánnak vásárolni és ezen az alapon aztán a hadsegélyző-hivatal megküldi a szükséges mennyiséget az illetékes megyei vagy városi központi bizottságnak. — A pamutot nagyban való beszerzési áron bocsátják hölgyeink rendelkezésére. Egy hősipkára tizenegy, egy pár érmelegítőre hét és egy pár térdvédőre tizenkét deka pamut kell. Szükség van ezenkívül vagy ötszázezer darab haskötőre és ötszázezer pár kapcára. — A magyar nők ajándéka fogja megvédeni derék harcosainkat az időjárás viszontagságai ellen. Jelentkezzen tehát minden magyar nő sürgősen, hogy mielőbb megindulhasson az áldásos munka.

A katonáknak nem kell pénzt küldeni. A közös hadügyminisztérium arról értesült, hogy a postahivataloknál váratlanul sok pénzeslevelet adtak föl a harctéren levő katonák címére. Illetékes helyről azért közlik, hogy a táborban levő katonaság a legkisebb ellátásban részesül és azonkívül rendszeresen kapja zsoldját, valamint hadipótlékát. A tény tehát az, hogy a legénységnek elegendő pénzüik van és az a törekvésük, hogy ezt a pénzt hazaküldjék. Ilyenformán egy katonának sem szükséges pénzt küldeni.

Nagy tüzvész Monostorapátiban. Folyó hó 5-én délelőtt 10 órakor Monostorapáti községben egyik ház nyitott kéményétől a szalmatető tüzet fogott és a nagy szélviharban a tűz igen gyorsan terjedt, úgy hogy alig egy fél óra alatt már lángban állott a község egy nagy része s mint ilyenkor rendszerint, a község egy feckendője képtelen volt a tűz továbbterjedését megakadályozni; később Tapolczáról egy feckendővel kivonultak a tüzők és segítettek a mentés nehéz munkájában. Borzalmas képet nyújtott a lakosság jajveszékelt kétségbeesése, s nem is indokolatlanul, mert a nagy szélben a tűz az egész falut pusztulással fenyegette, dacára annak, hogy a lakosság megfeszített munkával iparkodott a továbbterjedést megakadályozni. Így is elégett 49 lakóház és 23 melléképület, nagymennyiségű takarmány, gazdasági eszközök, 7 darab sertés, egy ló és sok baromfi. A kár, dacára, hogy az épületek nagy része biztosítva volt, igen jelentékeny, ami az amugy is szegény népet érzékenyen sújtja.

Hősi halál. Günther Ede, Frigyes főherceg bellei uradalmának első segédtisztje, a 26. cs. és kir. gyalogezred tartalékos zászlósa életének 29. évében folyó évi augusztus hó

28-án a Byharovka melletti csatában hősi halált halt, ott temették el. Lelki üdvösségeért a gyászistentisztelet Badacsonytomajon tegnap délelőtt volt. A gyászoló családnak nyujtsón vigasztalást, hogy elhunyt legnemesebb halált halt.

Terméskilátások. Szőlőink általában közepes termést ígérnek, a kedvező időjárás mellett minőségileg igen jó bort várhatunk, ami a gyengébb mennyiség javára esvén, remélhetőleg jobb árakat is fogunk elérni.

Nyugalomba. Takách Imre, a keszthelyi járás főszolgabírája 32 évi közigazgatási szolgálat után szeptember hó 1-én nyugdíjba vonult, mely időből Tapolczán öt évig hivataloskodott mint szolgabíró s úgy itt, mint keszthelyi főszolgabírósága alatt ugy hivataltársainak, mint a nagyközönségnek a legnagyobb tiszteletét, becsülését érdemelte ki és közkedveltségnek örvendett. De nemcsak hivatalában volt kiváló tisztviselő, hanem társadalmi sok oldalu tevékenységével is széleskörű szerepet töltött be. — Nyugalomba vonulása alkalmából Zalavár-megye törvényhatósági bizottsága hosszú és eredményes szolgálata ideje alatt szerzett érdemei elismerésül jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki. Megüresedett állását a holnap tartandó megyegyűlésen fogják betölteni.

Hol kaphatnak a gazdák igavonó állatot? A hadsereg által besorozott lovak vételárának kifizetése a postatakarékpénztárak útján már folyamatban van, nagy részben ki is fizették már. A besorozott lovak helyett gazdáink Zala vármegyében az alsólvai és balatonfüredi járásokban szerezhetnek be lovakat, mert ezekben a járásokban lószorozás nem volt.

Segélykiosztás. A harctérré vonultak családjainak segélyezésére a Tapolczán összegyűlt adományokból a jóléti bizottság a múlt hét folyamán 780 korona segélyt osztott ki. Az államsegélyt is remélhetőleg rövid időn belül utalványozzák.

Adakozás. Sebesültek részére fehérműt sziveskedtek ujabban küldeni: Dr. Klein Gyuláné, dr. Varjas Gáborné, Grünberger Bernátné és Löbl Béláné, melyet köszönettel átvett az izr. nőgyűlés elnöksége.

Az izr. hitközség t. tagjait értesítjük, hogy a templomülések bérbeadása mai napon (f. hó 13-án) kezdődik délelőtt 10-től 12-ig, délután 2-től 4-ig; a többi napokon a bérbeadás mindenkor délután 2-től 4-ig eszközöltetik a hitközségi irodában. A bérdíj azonnal kifizetendő. A f. hó 17-ig ki nem bérelt ülések ezután bármely jelentkezőnek bérbe adatnak. A templomi gondnokság.

A harctérré vonultak családjainak segélyezésére gyűjtött újabb adományok: Dr. Darányi Ignác 100 K, katonák átv. díja 62 K 45 f., Fodor Gáborné 8 K, Ács György, Szollár József, Szollár Miklós, Pressing Gábor, Kalligaro Angelo 5—5 K, Kardos Lajos, Palkovits György 4—4 K, Halász Vilmos, Körmendi Albert, Schlang István, özv. Speer Henrikné, Hobok József, özv. Rosenfeldné, Berkes József, Varga Mihály, Kerbler István, Szűcs Elek, Lenkei Soma 2—2 K, Kath. Kör 1 K 80 f., Kövesdy Béla 1 K 50 f., Kertész József 1 K 20 f., Nyitrai Ferenc, özv. Darvalics Gyuláné, Sötét Ferenc, Hobok Dávid, Mayer István, Horváth János, Mayer György, Buzás József, Takács Mihály, N. N., Sötét István, ifj. Csizmadia János, Horváth Mihály, Brattan Józsefné, V. G. Borda Antal, Csuba István, Darvalics Károly, Weiner Rudolf, Laki Mihály, N. N., özv. Berkes Imréné, Barabás István, Virágné, Németh Károly, Nagy József, Schönfeldné, Király Vilmos, Hobok Dávid, Tóth József, özv. Keresztes Gáborné, Braun Mór, Barabás János 1—1 K, Tóth Imre 80 f., Bogvó Lajos, Kajtár Lajos, Böhm Vilmos, Dér Antalné, Tőrek Ferenc, Vizi Pál, Fülöp Mihály 60—60 f., Lábdi József, Bolla Pál, Borbély József, Nagy Ágoston, P. Kovács Flórián, Süle Mária, Halász Ferenc, Doszt Ferenc, Stroch Izidor, Tóth János, Staresevics Jakab, Simon Ferenc 50—50 f., Horváth Pál, Kovács Márton, Körmendi József, Balogh

István, Bogdán Péter, Gaál Vince, Németh Juliska, Formán József, Ötvös József, Aranyodi József, Nagy Lajosné, Bertalan Gáborné, Paál József, N. N., Bencsik János, Schelecz Károly, özv. Nagy Gyuláné 40—40 f., Tóth Mariska, Nagy István, Deli József, Franciscs Ferenc, Hegyi Sándorné, Soós Lajos, Barka Márton, Trubberger József, N. N. 30—30 f., Berger Jakab, Soós Gáborné, Farkas Ferenc, Körde N., Mayer István, Budai József, Vincze Kálmán, Vincze Kálmán, Boros Lajos, Karba Lajos, Tóth István, Aranyodi István, Mayer Jánosné, Deli Lajos, Bokor Mihály, Bokor Ilonka, Nagy Józsefné, Schlesinger Leontin, Nyirádi Gábor 20—20 f., Pirity Károly, Buda Anna 14—14 f., Ungár Manóné, Szárföldi Józsefné, Németh Ferencné 10—10 f. Összesen 298 K 13 f., amit hozzáadva a multkori 5792 K 46 f.-hez, az eddigi gyűjtés eredménye 6090 K 59 f.

Hajómenetrend a Balatonon. Balatonboglár—Révfülöp, Badacsony—Fonyód és vissza szeptember hó 1-től további intézkedésig a következő lesz: Balatonbogláról—Révfülöpre délelőtt 11 óra 50 perckor és este 7 órakor. Révfülöpről—Badacsonyba indul délelőtt 12 óra 40 perckor és este 7 óra 25 perckor. Badacsonyból—Fonyódra indul 2 óra 05 perckor. Fonyódról—Badacsonyba indul délután 4 órakor. Badacsonyból—Révfülöpre indul délután 4 óra 30 perckor, Révfülöpről—Balatonboglárra indul délelőtt 9 óra 30 perckor és délután 5 óra 35 perckor.

A tapolcai kir. járásbíróóság vezetőjétől.

1914. El. 19. E. 16. szám.

Arlejtési hirdetmény.

A tapolcai kir. járásbíróóság hivatal és fogházhelyiségének fűtéséhez az 1915. 1916. 1917. évekre szükségendő — mintegy 113 köbméter I. osztályú száraz cserhasáb, vagy I. oszt. száraz bükkhasáb

tüzifának szállítása iránt

ezenel árlejtést hirdetek, ennek megtartására határnapul 1914. évi október 3. napjának délelőtt 10. óráját ezen kir. járásbíróóság hivatalos helyiségébe (2. ajtó) kitűzőm.

Felhivatnak tehát mindazok, akik a szükségendő fenti famennyiség szállítására vállalkozni óhajtanak, a fentebb kitűzött időben és helyen megjelenjenek, hol is az árlejtési feltételeket a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Ajánlattevők az évi beszerzési ár 10%-át bánatpénzül letenni tartoznak.

Tapolca, 1914. szeptember 11.

Papp, kir. járásbíró, hivatal vezető.

Használt vetőgép

Columbia Drill, 13 soros.

olcsón eladó

a zalahalápi gazdaságban.

Egy 15 éves rokon fiut iparba tanonenak ajánlok úgy, hogy az összes szükségességekkel való ellátás a mester dolga lesz, értekezhetni velem. Horváth Jenő, főjegyző.